

HE 1/2026 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2026 LISÄTALOUSARVIOKSI**



Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että eduskunta hyväksyisi oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 2026.

Helsingissä 5.2.2026

Pääministeri

PETTERI ORPO

Valtiovarainministeri *Riikka Purra*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2026 lisätalousarvioksi.

Talouden näkymät

Valtiovarainministeriön joulukuussa julkaistun ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa 1,1 % v. 2026. Inflaation hidastumisen ja palkkojen korotusten myötä kotitalouksien reaaliensiot ovat kääntyneet kasvuun, mutta kotitalouksien kulutusta on vähentänyt heikko luottamus, jonka seurauksena säästämisaste on noussut hyvin korkealle. Vuonna 2026 yksityisen kulutuksen odotetaan kääntyvän kasvuun kuluttajien luottamuksen palautuessa vähitellen. Energiasiirtymään ja asejärjestelmiin liittyviin investointeihin odotetaan kasvua. Lisäksi rakentamisessa suhdanteen pohja on ohitettu, ja asuntorakentaminen elpyy.

Työllisyyden ennustetaan kääntyvän lievään kasvuun vuoden 2026 aikana, kun tuotanto piristyy. Työttömyysaste pysyy kuitenkin korkeana pitkäaikaistyöttömien määrän nousun takia, ja on 9,5 % v. 2026.

Kauppapoliittiset epävarmuudet maailmantaloudessa jatkuvat, mikä lisää ulkomaankaupan kehitykseen kohdistuvia riskejä.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 952 milj. eurolla verotuloarvioiden tarkentumisen vuoksi. Uusi verotuloarvio perustuu joulukuussa 2025 julkaistuun valtiovarainministeriön kokonaistaloudelliseen ennusteeseen.

Ansio- ja pääomatuloveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 629 milj. eurolla heikentyneiden talousennusteiden ja ennustettua alempien kertymätietojen sekä lähdeveroennusteen alentumisen takia.

Arvonlisäveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 323 milj. eurolla. Muutosta selittävät ennakoitua alemmat kertymät sekä heikentyneet veropohjat.

Valtioneuvoston kanslia

Saamelaisten psykososiaaliseen tukeen ehdotetaan 0,3 milj. euroa, joka kohdennetaan valtioneuvoston kanslian toimintamenoista.

Puolustusministeriön hallinnonala

Laivue 2020 -tilausvaltuutta ehdotetaan kasvatettavan 139 milj. eurolla laivojen rakentamisen lisäkustannusten rahoittamiseksi. Tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään momentin määrärahaa muuttamatta ja valtuuden käytöstä aiheutuvat menot maksetaan Puolustusvoimille jo myönnettyistä määrärahoista.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Fingrid Oyj:n A-osakkeiden hankintaan ehdotetaan 402 milj. euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Länsiradan rakentamisvaiheen rahoittamiseksi ehdotetaan 6,2 milj. euron lisäystä. Valtion rahoitusosuus hankkeen kustannuksista on enintään 385 milj. euroa edellyttäen, että muut Länsirata Oy:n omistajat rahoittavat hanketta vähintään 385 milj. eurolla. Valtio sitoutuisi ehdotettuun valtuuteen osakassopimuksen allekirjoituksella sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Kasvu- ja työllisyyspaketin toteuttamiseen ehdotetaan yhteensä 145 milj. euron kokonaisuutta, josta energialaitosten demonstraatiohankkeisiin ehdotetaan 48 milj. euron valtuutta ja IPCEI-hankkeisiin 78 milj. euron valtuutta ja 20 milj. euron määrärahaa. IPCEI on valtiontuki-instrumentti, joka mahdollistaa EU:n jäsenmaille strategisesti merkittäviksi tunnistetuilla teollisuudenaloilla mahdollisuuden rahoittaa T&K-hankkeita ja ensimmäisen teollisen hyödyntämisen hankkeita muita valtiontuki-instrumentteja joustavammin. Lisäksi ehdotetaan 19 milj. euron valtuutta ja 6 milj. euron määrärahaa pienten ja keskisuurten yritysten kehittämis- ja investointihankkeisiin.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 952 milj. euron vähennys ja määrärahojen 438 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2026 lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 1 390 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi v. 2026 arvioidaan n. 10,8 mrd. euroa. Alijäämää pienentää 1.1.2026 lakkautetun Valtion asuntorahaston jäljellä olevan kassan tulouttaminen valtion budjettiin. Tuloutus ei vaikuta valtion velanottoon. Jos noin 2,3 mrd. euron tuloutusta ei huomioida, on alijäämä 13,1 mrd. euroa. Budjetoidun valtionvelan määrän vuoden 2026 lopussa arvioidaan olevan n. 201 mrd. euroa, mikä on n. 69 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2024 Tilinpäätös	2025 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2026 Hyväksytty talousarvio	2026 Hallituksen esitys	2026 Yhteensä
Määrärahat yhteensä					
(pl. valtionvelan vähentäminen)	86 710	90 246	90 830	438	91 268
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	3 206	2 997	3 246	-	3 246
Tuloarviot yhteensä					
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	74 572	76 994	81 458	-952	80 506
— Verotulot	64 442	66 270	68 225	-952	67 273
— Muut tulot	10 130	10 724	13 233	-	13 233

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2024 Tilinpäätös	2025 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2026 Hyväksytty talousarvio	2026 Hallituksen esitys	2026 Yhteensä
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom. 15.03.01)	12 133	13 252	9 372	1 390	10 762
— Nettolainanotto	12 579	14 264	-	-	-
— Velanhallinta	-446	-1 012	-	-	-

Vaalikauden kehys

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi 29 milj. eurolla. Vuoden 2026 kehysmenojen taso olisi siten 78 401 milj. euroa.

Varsinaisen talousarvion jälkeen jakamaton varaus oli 1 milj. euroa, minkä lisäksi on otettu käyttöön 300 milj. euron lisätalousarviovaraus. Kun huomioidaan kehyksen rakennemuutokset ja kehysmenojen lisäys, jää kuluvaan vuoden jakamattomaksi varaukseksi 245 milj. euroa.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2026
27.01.01	Vuoden 2025 määrärahan uudelleenbudjetointi Pohjoisen ohjelmasta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin.	4,8
32.20.41	Hallituksen työllisyys- ja kasvupaketti rahoitetaan kokonaisuudessaan kuluvaan vaalikauden kehyksen puitteissa. Myönnettävästä energiatuen valtuudesta aiheutuu 38 milj. euron määrärahatarve vaalikauden jälkeisinä vuosina 2028 ja 2029, joten kehystasoa alennetaan vastaavasti.	-38,0
32.30.42	Pk-yritysten kasvua ja vientiä tukevat hankkeet. Läpivirtauserä, jota vastaava EU-tulo tuloutuu momentille 12.32.50 vuonna 2027.	6,0
Yhteensä		-27,2

Eduskunnan vuodelle 2026 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	149 350 000	-	149 350 000
22. Tasavallan presidentti	30 435 000	-	30 435 000
23. Valtioneuvoston kanslia	244 123 000	-	244 123 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 151 253 000	-	1 151 253 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	1 243 011 000	-	1 243 011 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	2 094 342 000	-	2 094 342 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	6 397 905 000	4 800 000	6 402 705 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	41 851 973 000	400 682 000	42 252 655 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	8 997 052 000	420 000	8 997 472 000

Eduskunnan vuodelle 2026 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 557 403 000	-	2 557 403 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 936 129 000	6 200 000	3 942 329 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 549 041 000	26 000 000	3 575 041 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	14 885 410 000	-	14 885 410 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	496 348 000	-	496 348 000
36.	Valtionvelan korot	3 246 066 000	-	3 246 066 000
Yhteensä		90 829 841 000	438 102 000	91 267 943 000

Eduskunnan vuodelle 2026 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto		Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	68 225 053 000	-952 000 000	67 273 053 000
12.	Sekalaiset tulot	10 095 325 000	-	10 095 325 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	3 066 502 000	-	3 066 502 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	70 881 000	-	70 881 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		81 457 761 000	- 952 000 000	80 505 761 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta		9 372 080 000	1 390 102 000	10 762 182 000
Yhteensä		90 829 841 000	438 102 000	91 267 943 000

Vuoden 2026 lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	-952 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	-629 000 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot, vähennystä	-629 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	-323 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	-323 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	1 390 102 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	1 390 102 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	1 390 102 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**438 102 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23		€
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA		—
01. Hallinto		—
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä		-300 000
26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)		300 000

Pääluokka 24		
24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA		—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö		—
69. Tuki Ukrainalle (siirtomääräraha 3 v)		—

Pääluokka 27		
27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		4 800 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto		4 800 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		4 800 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus		—
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)		—

Pääluokka 28		
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		400 682 000
01. Hallinto		402 000 000
88. Osakehankinnat (kiinteä määräraha)		402 000 000

Pääluokka 29

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	—
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
40. Valtion luvat, valvonta ja palvelurakenteet	200 000
04. Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	200 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-1 518 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), vähennystä	-1 518 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	420 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	239 000
05. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä .	239 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	181 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha), lisäystä	181 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 200 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	6 200 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	6 200 000
20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	—
21. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	26 000 000
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	20 000 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
41. Energiatuki (arviomääräraha)	—
30. Työllisyys ja yrittäjyys	6 000 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	—
01. Hallinto	200 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	200 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	300 000
04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen	-500 000
36. Valtionavustus sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)	—
38. Valtion korvaus Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-500 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**438 102 000**

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentilta vähennetään 629 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ennakoitua pienemmistä kertymätiedoista sekä talousennusteiden ja lähdeveroennusteen päivittämisestä.

2026 I lisätalousarvio	-629 000 000
2026 talousarvio	26 480 000 000
2025 III lisätalousarvio	-101 000 000
2025 II lisätalousarvio	-98 000 000
2025 talousarvio	26 746 000 000
2024 tilinpäätös	25 677 724 023

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut*01. Arvonlisävero*

Momentilta vähennetään 323 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu makrotaloudellisen ennusteen päivittämisestä, arvonlisäveron kertymätiedoista ja hävittäjähankintojen menoarvioiden tarkentumisesta.

2026 I lisätalousarvio	-323 000 000
2026 talousarvio	23 736 000 000
2025 III lisätalousarvio	-427 000 000
2025 II lisätalousarvio	-272 000 000
2025 talousarvio	23 591 000 000
2024 tilinpäätös	21 558 029 290

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 1 390 102 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

2026 I lisätalousarvio	1 390 102 000
2026 talousarvio	9 372 080 000
2025 III lisätalousarvio	19 242 000
2025 II lisätalousarvio	943 762 000
2025 I lisätalousarvio	-210 947 000
2025 talousarvio	12 500 021 000
2024 tilinpäätös	12 133 274 864

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 300 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 23.01.26.

2026 I lisätalousarvio	-300 000
2026 talousarvio	157 099 000
2025 III lisätalousarvio	3 739 000
2025 II lisätalousarvio	2 685 000
2025 talousarvio	155 156 000
2024 tilinpäätös	170 353 000

26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin psykososiaalisen tuen järjestämisestä aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Määräraha on siirtoa momentilta 23.01.01 saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin psykososiaalisen tuen menoihin. Saamelaisten psykososiaalisen tuen järjestämistä on tarve jatkaa vuonna 2026.

2026 I lisätalousarvio	300 000
2025 talousarvio	1 330 000
2024 tilinpäätös	1 358 000

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

69. *Tuki Ukrainalle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahan käyttäminen Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 80 % Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettujen sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteisen pääomamäärän vasta-arvosta enintään 20 000 000 euroa poistetaan.

Selvitysosa: Päätösosasta poistettu määrärahan käyttötarkoitus Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen johtuu siitä, että erityisriskirahoituksen piiriin otettavista sitoumuksista ei ole odotettavissa korvattavia tappioita vuonna 2026.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	56 869 000
2025 II lisätalousarvio	-40 000
2025 talousarvio	47 276 000
2024 tilinpäätös	32 604 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 800 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Pohjoisen ohjelma - hankkeesta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin.

Vuoden 2025 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2026 I lisätalousarvio	4 800 000
2026 talousarvio	20 407 000
2025 III lisätalousarvio	5 000 000
2025 II lisätalousarvio	153 000
2025 talousarvio	18 668 000
2024 tilinpäätös	17 453 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 139 000 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2018—2029 enintään 1 611 505 000 euroa.

Selvitysosa: Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisäys 139 000 000 euroa aiheutuu laivojen rakentamisen lisäkustannuksista.

Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää kasvatetaan momentin määrärahaa muuttamatta ja valtuuden käytöstä aiheutuvat menot maksetaan Puolustusvoimille jo myönnettyistä määrärahoista. Laivue 2020 -tilausvaltuuksien lisäykset rahoitetaan julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2026—2029 hallinnonalalle määritellyn määrärahakehyksen sisältä, jolloin muutokset pienentävät valtuudella sitomattoman määrärahan tasoa.

Valtuustaulukko muuttuu tilausvaltuuksien muutosten johdosta seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2026	2027	2028	2029	2030—	Yhteensä vuodesta 2026 lähtien
Aiemmistä tilausvaltuuksista aiheutuvat menot						
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	230					230
Laivue 2020 -tilausvaltuus ¹⁾	270 321	193 258	81 541	22 144		567 264
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	4 920	605				5 525
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2021) -tilausvaltuus	53 933	27 727	18 000			99 660
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2022) -tilausvaltuus	66 550	40 480	10 000			117 030
Puolustuskyvyn parantaminen (PVPAR 2022) -tilausvaltuus	205 115	255 250				460 365
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2023) -tilausvaltuus	174 220	101 780	95 600	59 100	53 200	483 900
Ukrainan materiaalituen korvaus-hankinnat (UKR 2023) -tilausvaltuus	333 184	351 982	664 096	314 530	532 103	2 195 895
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2024) -tilausvaltuus	28 965	20 425	12 580			61 970
Ukrainan materiaalituen korvaus-hankinnat (UKR 2024) -tilausvaltuus ²⁾	219 000	220 000				439 000
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2025) -tilausvaltuus	99 165	130 726	131 598	29 325	112 480	503 294
Yhteensä	1 455 603	1 342 233	1 013 415	425 099	697 783	4 934 133

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2026	2027	2028	2029	2030—	Yhteensä vuodesta 2026 lähtien
Vuoden 2026 tilausvaltuuksista aiheutuvat menot						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2026)						
-tilausvaltuus	24 570	76 500	101 065	426 035	3 354 500	3 982 670
Puolustusvoimien yhteisten asejärjestelmien kehittäminen (PVYHTASE 2026) -tilausvaltuus				250 000	1 750 000	2 000 000
Yhteensä	24 570	76 500	101 065	676 035	5 104 500	5 982 670
Valtuuksista aiheutuvat menot yhteensä	1 480 173	1 418 733	1 114 480	1 101 134	5 802 283	10 916 803

¹⁾ Vuodelle 2026 valtuuksista aiheutuvista menoista katetaan 58 milj. euroa hyödyntämällä aiemmin puolustusmateriaali-hankintoihin myönnettyjä määrärahoja. Vastaavalla menettelyllä rahoitetaan 54 milj. euroa v. 2027, 20 milj. euroa v. 2028 ja 8 milj. euroa v. 2029.

²⁾ Vuodelle 2026 valtuuksista aiheutuvista menoista katetaan 178,92 milj. euroa hyödyntämällä aiemmin puolustusmateriaali-hankintoihin myönnettyjä määrärahoja. Vuonna 2027 vastaavalla menettelyllä rahoitetaan 168,637 milj. euroa valtuuteen liittyvistä menoista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	1 452 194 000
2025 III lisätalousarvio	2 204 000
2025 II lisätalousarvio	-4 040 000
2025 I lisätalousarvio	97 000 000
2025 talousarvio	1 473 584 000
2024 tilinpäätös	1 421 097 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

88. *Osakehankinnat* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 402 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää osakehankintoihin valtioneuromistöisissä strategisen intressin yhtiöissä.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu valtioneuvoston yleisistunnon hyväksymiin osakehankintoihin valtiovarainministeriön hallinnonalan valtioneuromistöisissä strategisen intressin yhtiöissä. Määrärahalla on tarkoitus ostaa Fingrid Oyj:n osakkeita valtion ulkopuolisilta omistajilta ja lisätä valtion määräysvaltaa yhtiössä. Ostettavista A-sarjan osakkeista 50 kappaletta on tarkoitus myöhemmin konvertoida Fingrid Oyj:n B-osakkeiksi ja myydä yhdelle tai useammalle suomalaiselle institutionaaliselle sijoittajalle siten, että valtiolle jää yksi Fingrid Oyj:n B-sarjan osake.

2026 I lisätalousarvio

402 000 000

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

02. *Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösosan toinen kappale poistetaan.

Selvitysosa: Päätösosan toinen kappale, jonka perusteella määrärahasta saa käyttää enintään 370 000 euroa talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen sekä selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen, on tarpeeton, koska talouspolitiikan arviointineuvostolla on vuodesta 2026 alkaen oma määräraha momentilla 28.30.06.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2026 I lisätalousarvio

—

2026 talousarvio

4 945 000

2025 II lisätalousarvio

37 000

2025 talousarvio

5 187 000

2024 tilinpäätös

4 989 000

40. Valtion luvat, valvonta ja palvelurakenteet

04. Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu alkoholilainsäädännön uudistuksesta johtuvista lupa- ja valvontatehtävistä.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi alkoholilain muuttamisesta (HE 131/2025 vp).

2026 I lisätalousarvio	200 000
2026 talousarvio	120 337 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 518 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu tasoitusmäärän perusteena olevien tuloarvioiden muutoksista.

2026 I lisätalousarvio	-1 518 000
2026 talousarvio	230 539 000
2025 III lisätalousarvio	-88 000
2025 II lisätalousarvio	644 000
2025 I lisätalousarvio	2 153 000
2025 talousarvio	207 340 000
2024 tilinpäätös	249 436 363

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

05. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 239 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 234 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen (RRF pilari3) ja 5 000 euroa paikallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 29.40.51 RRF-hallinnointikustannuksiin.

2026 I lisätalousarvio	239 000
2026 talousarvio	12 187 000
2025 III lisätalousarvio	670 000
2025 II lisätalousarvio	755 000
2025 talousarvio	11 947 000
2024 tilinpäätös	13 539 000

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 181 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 4 000 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen (RRF pilari3) ja 3 320 000 euroa paikallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että poistetaan mahdollisuus käyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa varten varattua määrärahaa rahoitushauista aiheutuviin toimeenpanokustannuksiin ja henkilöstön palkkausmenoihin.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 320 000 euroa paikallisten tutkimusinfrastruktuurien (RRF pilari3) ja 100 000 euroa avainalojen vauhdittamisen ja osaamisen vahvistamisen (RRF pilari3) maksatusten ajoituksen muutoksesta sekä vähennyksenä 239 000 euroa RRF-hallinnointikustannusten siirrosta momentille 29.01.05.

2026 I lisätalousarvio	181 000
2026 talousarvio	502 208 000
2025 III lisätalousarvio	-15 000 000
2025 II lisätalousarvio	3 600 000
2025 talousarvio	458 186 000
2024 tilinpäätös	385 388 168

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

88. *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 200 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää sijoituksiin liikenne- ja viestintäministeriön enemmistöomistuksessa olevan Länsirata Oy:n osakepääomaan tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Maksettavaa pääomaa saa käyttää Länsirata Oy:ssä rakentamishankkeen kustannuksiin, jotka koskevat osakassopimuksessa kirjattujen yhteysvälien rakentamissuunnittelua ja rakentamista. Valtion omistusosuus Länsirata Oy:ssä on vähintään 50,1 %. Valtio ei luovuta miltään osin päätösvaltaansa Länsirata Oy:lle taloudellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan allekirjoittamaan Länsirata Oy:n rakentamisvaihetta koskeva osakassopimus siten, että valtion rahoitusosuus hankkeen kustannuksista on enintään 385 000 000 euroa edellyttäen, että muut omistajat rahoittavat hanketta vähintään 385 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Länsirata Oy:n pääomittamisesta.

Länsiradan rakentamisvaiheen valtion kokonaisrahoitussitoumus on tässä vaiheessa enintään 385 milj. euroa, johon valtio sitoutuu osakassopimuksen allekirjoituksella sopimuksen ehtojen mukaisesti. Tämän lisäksi yhtiö voisi ottaa vierasta pääomaa enintään 520 milj. euroa sen jälkeen, kun hankkeen rahoittamisessa on hyödynnetty osakkaiden yhteensä 770 milj. euron oman pääoman ehtoista rahoituskokonaisuudesta 585 milj. euroa. Yhtiön hakeman vieraan pääoman hakemisen edellytyksenä on, että eduskunta on myöntänyt valtuuden valtion yhtiölle myöntämälle omavelkaiselle takaukselle. Vieras pääoma hyödynnettäisiin tasatahtiin kuntaomistajien jäljellä olevan 185 milj. euron suuruisen oman pääoman ehtoisen osuuden kanssa.

Osakassopimuksessa osakkaat sitoutuisivat 770 milj. euron suuruisen oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen. Valtio kattaisi tästä rahoituksesta 50 % ja muut omistajat 50 %.

Länsirata Oy:n tehtävänä on Helsinki—Turku nopeaan junayhteyteen liittyvien rataosien suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollis-

tamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta raideliikenneinfrastruktuurin suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvää toimintaa.

2026 I lisätalousarvio	6 200 000
2026 talousarvio	7 000 000
2025 talousarvio	10 550 000
2024 tilinpäätös	20 236 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

21. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Liikenne- ja viestintävirasto oikeutetaan solmimaan viisivuotinen vuokrasopimus valtion omistaman henkilöjunaliikenteen kalustoyhtiön kanssa siten, että siitä aiheutuu menoja vuosina 2026—2030 enintään yhteensä 76 000 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden muutos aiheutuu liikenteen palveluista annetun lain muutoksesta (1000/2025), jonka seurauksena rautatieliikenteen toimivaltaisena viranomaisena toimii liikenne- ja viestintäministeriön sijaan Liikenne- ja viestintävirasto.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	123 536 000
2025 II lisätalousarvio	105 000
2025 talousarvio	106 924 000
2024 tilinpäätös	102 424 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2026 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 697 920 000 eurolla.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtuutta saa yhdessä momentin 32.20.44 määrärahan kanssa käyttää vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenotto -hankkeille enintään 40 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa ja valtuutta saa käyttää kasvu- ja työllisyyspaketin toteuttamiseen liittyviin IPCEI-hankkeisiin.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu kasvu- ja työllisyyspaketin hankkeiden maksatuksesta.

Valtuuden lisäys 78 000 000 euroa aiheutuu IPCEI-hankkeiden rahoituksesta osana kasvu- ja työllisyyspakettia. Valtuudesta on varattu enintään 40 000 000 euroa vähähiilisen vedyn tuotannon ja varastoinnin kehittämistä sekä hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä edistäviin hankkeisiin.

Valtuuden lisäyksestä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 20 000 000 euroa vuonna 2026, 30 000 000 euroa vuonna 2027, 20 000 000 euroa vuonna 2028 ja 8 000 000 euroa vuonna 2029.

2026 I lisätalousarvio	20 000 000
2026 talousarvio	691 319 000
2025 III lisätalousarvio	-9 155 000
2025 II lisätalousarvio	8 692 000
2025 talousarvio	538 025 000
2024 tilinpäätös	422 124 446

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2026 saa tehdä uusia sitoumuksia enintään 57 900 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys 48 000 000 euroa aiheutuu suurten demonstraatiohankkeiden tuesta osana kasvu- ja työllisyyspaketin sekä energia- ja ilmastostrategian toimeenpanoa.

Valtuuden lisäyksestä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 10 000 000 euroa vuonna 2027, 19 000 000 euroa vuonna 2028 ja 19 000 000 euroa vuonna 2029.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	343 078 000
2025 III lisätalousarvio	-293 291 000
2025 talousarvio	443 761 000
2024 tilinpäätös	87 425 350

30. Työllisyys ja yrittäjyys

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2026 saa tehdä uusia myöntämispäätöksiä enintään 19 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuus ja määrärahan lisäys aiheutuvat pk-yritysten kasvua ja vientiä tukevista merkittävistä investointihankkeista osana kasvu- ja työllisyyspakettia.

Valtuudesta arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 6 000 000 euroa vuonna 2026, 8 000 000 euroa vuonna 2027 ja 5 000 000 euroa vuonna 2028.

2026 I lisätalousarvio	6 000 000
2026 talousarvio	11 471 000
2025 III lisätalousarvio	300 000
2025 talousarvio	12 071 000
2024 tilinpäätös	11 269 761

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.60.38 ja sillä varmistetaan Puolustusvoimien terveydenhuollon ohjaus- ja koordinaatiotehtävien toteuttaminen.

2026 I lisätalousarvio	200 000
2026 talousarvio	39 157 000
2025 II lisätalousarvio	225 000
2025 talousarvio	40 229 000
2024 tilinpäätös	40 527 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 33.60.38 ja sillä varmistetaan Puolustusvoimien terveydenhuollon tuki ja tarvittavat tietojärjestelmämuutokset.

2026 I lisätalousarvio	300 000
2026 talousarvio	84 537 000
2025 III lisätalousarvio	235 000
2025 II lisätalousarvio	752 000
2025 talousarvio	80 833 000
2024 tilinpäätös	81 003 000

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

36. Valtionavustus sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 1 025 000 euroa valtionavustuksen maksamiseksi Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden ruotsinkielisten palvelujen määräaikaiseen kehittämishankkeeseen.

Selvitysosa: Perusteluja on muutettu vastaamaan valtiovarainvaliokunnan TAE 2026 -käsitelyn yhteydessä tekemää 25 000 euron lisäystä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ruotsinkielisten palvelujen määräaikaisen kehittämishankkeen laajennukseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	2 687 000
2025 talousarvio	2 662 000
2024 tilinpäätös	2 662 000

38. Valtion korvaus Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 200 000 euroa on siirtoa momentille 33.01.01 Puolustusvoimien terveydenhuollon ohjaus- ja koordinaatiotehtävien toteuttamiseen ja 300 000 euroa siirtoa momentille 33.03.04 Puolustusvoimien terveydenhuollon tietojärjestelmämuutoksiin ja toimeenpanon tukeen.

2026 I lisätalousarvio	-500 000
2026 talousarvio	7 500 000
2025 III lisätalousarvio	104 300 000